

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
ZAKONA O PATENTU**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PATENTU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakonom o patentu (Narodne novine, br. 173/03, 54/05, 87/05, 76/07, 30/09, 128/10, 49/11 i 76/13; u daljnjem tekstu: Zakon), uređen je, između ostaloga, institut žalbe na odluke Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo (u daljnjem tekstu: DZIV) u prvostupanjskim postupcima priznanja prava patenta koji isti provodi, te institut Žalbenih vijeća u području prava industrijskog vlasništva (u daljnjem tekstu: Žalbena vijeća) kao posebnog drugostupanjskog tijela u svim postupcima priznanja industrijskog vlasništva u nadležnosti DZIV-a (patent, žig, oznaka zemljopisnog porijekla i oznaka izvornosti proizvoda i usluga, industrijski dizajn te topografija poluvodičkih proizvoda). Institut žalbe na odluke DZIV-a u prvostupanjskim postupcima priznanja prava industrijskog vlasništva uveden je 2008. godine Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o patentu (Narodne novine, broj 76/07) kao rezultat analiza provedenih u okviru procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, a iz razloga specifičnosti postupaka priznanja prava industrijskog vlasništva u odnosu na druge upravne postupke. Žalbena vijeća uvedena su prema postojećem konceptu temeljem provedene studije o žalbenim vijećima pri europskim regionalnim i nacionalnim uredima za intelektualno vlasništvo, kao procijenjena najbolja raspoloživa opcija osiguravanja drugostupanjske provjere odluka DZIV-a u okviru tadašnjeg pravnog sustava Republike Hrvatske. Naime, sukladno tada važećem Zakonu o upravnim sporovima (Narodne novine, br. 53/91, 9/92 i 77/92) bila je isključena mogućnost žalbe na odluke ministarstva i tijela središnje uprave, a sve upravne sporove rješavao je isključivo Upravni sud Republike Hrvatske zbog čega je njegov rad bio opterećen prije svega kvantitativno, te dodatno uslijed činjenice da je morao odlučivati u vrlo brojnim i različitim upravnim područjima, što je rezultiralo dugim vremenskim razdobljem potrebnim za ishodenje odluka toga suda, a kojom se pritom u pravilu preispitivala samo zakonitost provedenog postupka dok se nije ulazilo u sadržaj same upravne stvari.

Od uvođenja instituta žalbe i uspostave Žalbenih vijeća 2008. godine došlo je do značajnih promjena u sustavu upravnog sudovanja u Republici Hrvatskoj te su se u praksi očitovali formalno-pravni i financijski problemi koji sustavno ometaju redovan rad Žalbenih vijeća, što dovodi u pitanje opravdanost daljnjeg održavanja postojećeg žalbenog postupka te Žalbenih vijeća kao drugostupanjskog tijela.

Naime, novim Zakonom o upravnim sporovima donesenim 2010. godine (Narodne novine, br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 29/17) uvedeno je dvostupanjsko upravno sudovanje, s četiri prvostupanjska upravna suda te Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske, u kojem je osigurana provjera zakonitosti upravnih akata ne samo u proceduralnom već i u materijalnom smislu. Time je sustav upravnog sudovanja unaprijeđen te je osigurano učinkovito rješavanje predmeta od strane nadležnih upravnih sudova. Međutim, uvođenje dvostupanjskog upravnog sudovanja rezultiralo je postojanjem čak tri stupnja preispitivanja odluka DZIV-a za ukupno relativno nizak broj spornih predmeta¹, opravdanost čega je upitna osobito s aspekta osiguravanja odgovarajuće specijalističke ekspertize na svakom od stupnjeva u kontekstu općenito nedovoljnog broja stručnjaka iz područja intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj te ekonomičnosti sustava državne uprave i pravosudnog sustava.

Nadalje, obzirom na tadašnji zakonodavni okvir Žalbena vijeća 2008. godine uspostavljena su kao posebno neovisno tijelo čiji se predsjednik, dva zamjenika predsjednika i članovi imenuju iz redova stručnjaka iz područja industrijskog vlasništva temeljem javnog poziva, koji kao takvi imaju položaj neovisnih stručnjaka i neovisni su u svome radu te zadaće obavljaju nepristrano i u skladu sa zakonom, a za svoj rad primaju naknadu sukladno posebnom propisu. S obzirom na očekivani (i u praksi potvrđeni) godišnji broj i dinamiku podnošenja žalbenih predmeta koji ne opravdava rad u punom radnom vremenu propisano je da članstvo u Žalbenim vijećima ne podrazumijeva zaposlenički status za vrijeme mandata, te je stoga propisano da predsjednik, zamjenici predsjednika i članovi mogu obavljati i druge poslove i dužnosti, uključujući biti i službenici i dužnosnici DZIV-a (posljednje je propisano zbog ukupnog manjka specijalista iz ovoga područja u Republici Hrvatskoj). Predsjednik, zamjenici predsjednika i članovi Žalbenih vijeća nisu obvezani bilo kakvim uputama ravnatelja DZIV-a, neovisni su u svome radu, a izuzimaju se u radu na predmetima u kojima imaju osobni interes ili su sudjelovali u prethodnom postupku ili se iz drugih okolnosti dovodi u sumnju njihova nepristranost.

Dok se rad Žalbenih vijeća u prvim godinama od uspostave odvijao redovno, od 2011. godine redovni rad Žalbenih vijeća ometan je tijekom duljih razdoblja zbog niza problema, kako formalnih tako i financijskih. Kao najistaknutiji pojavili su se sljedeći problemi: upitnost ovlaštenja Žalbenih vijeća za donošenje odluka u kontekstu njihovog formalnog statusa (prema Zakonu o općem upravnom postupku, Narodne novine, broj 47/09, donesenom nakon uspostave Žalbenih vijeća, upravne stvari u upravnom postupku mogu rješavati javnopravna tijela, dok formalno-pravni status Žalbenih vijeća nije uređen na taj način, i s tim povezana činjenica da postojanje drugostupanjskog tijela u postupcima u kojima središnje tijelo državne uprave donosi prvostupanjsku odluku nije u skladu sa sustavom državne uprave u Republici Hrvatskoj); nemogućnost imenovanja predsjednika, zamjenika predsjednika i članova kod izmjene mandata (zbog nedovoljnog broja i interesa stručnjaka u ovom području); problemi vezani uz mogući neizravni sukob interesa imenovanih članova, odnosno nedostatak njihove potpune neovisnosti (većina stručnjaka po prirodi stvari već je uključena u neki od aspekata prvostupanjskog postupka - izravni sukob interesa kod neposrednog sudjelovanja u prvostupanjskom predmetu uređen je institutom izuzeća, no neriješen je mogući neizravan sukob interesa); te problemi vezani uz određivanje primjerene visine naknada za rad Žalbenih vijeća (s obzirom na specifičnu složenost predmeta), kao i alociranja odgovarajućih proračunskih sredstava za njihovo financiranje. Kao posljedica ranije

¹ Prosječni ukupni broj žalbi podnesenih na odluke DZIV-a u svim područjima prava industrijskog vlasništva je 73 žalbe godišnje. Prosječni broj tužbi podnesenih na odluke Žalbenih vijeća je 6 tužbi godišnje, što uključuje ukupni broj upravnih tužbi u prvom i drugom stupnju.

spomenutih prekida rada Žalbenih vijeća, zbog formalnih i financijskih problema vezanih uz njihov rad u razdoblju od 2011. do 2015. godine, broj neriješenih žalbi pred Žalbenim vijećima kontinuirano je rastao, čime je dovedena u pitanje pravna sigurnost. U međuvremenu je uspostavom rada Žalbenih vijeća u novom mandatu situacija sa zaostacima u određenoj mjeri poboljšana, no nema jamstava da se problemi koji su doveli do dugotrajnih zastoja u radu Žalbenih vijeća neće ponoviti u budućnosti.

Analizom važećeg zakonodavstva Republike Hrvatske iz djelokruga drugih tijela državne uprave koji, kao i DZIV, pripadaju kategoriji državnih upravnih organizacija kao središnjih tijela državne uprave Republike Hrvatske, a koja vode upravne postupke (Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost, Državna geodetska uprava, Državni zavod za mjeriteljstvo, Državna uprava za zaštitu i spašavanje), pokazuje se da na rješenja tih tijela u upravnim postupcima žalba nije dopuštena, već se protiv rješenja može pokrenuti upravni spor. Takve odredbe sadržane su u Zakonu o obavljanju geodetske djelatnosti (Narodne novine, br. 152/08, 61/11 i 56/13), Zakonu o sustavu civilne zaštite (Narodne novine, broj 82/15), Zakonu o hrvatskoj gorskoj službi spašavanja (Narodne novine, br. 79/06 i 110/15), Zakonu o mjeriteljstvu (Narodne novine, broj 74/14) te Zakonu o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (Narodne novine, br. 141/13, 39/15 i 130/17).

Daljnjom analizom utvrđeno je da ovakva zakonska rješenja nisu specifična samo za državne upravne organizacije već i za ostala središnja tijela državne uprave tj. ministarstva. Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13 i 78/15), Zakon o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 130/11, 47/14 i 61/17), Zakon o gradnji (Narodne novine, br. 153/13 i 20/17), Zakon o građevnim proizvodima (Narodne novine, br. 76/13, 30/14 i 13/17), Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13 i 65/17), Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 60/15 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 131/17), te Zakon o sportu (Narodne novine, br. 71/06, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15 i 19/16) propisuju da protiv rješenja ministarstva u prvom stupnju nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Predloženim zakonom mijenjaju se odredbe Zakona o patentu s ciljem osiguranja pravne sigurnosti na način da se uspostavlja primjereni postupak provjere prvostupajskih odluka DZIV-a u upravnim predmetima za priznanje prava, kako patenta tako i ostalih prava industrijskog vlasništva, usklađen sa zakonodavnim okvirom Republike Hrvatske (ponajprije Zakonom o općem upravnom postupku kao *lex generalis* u svim upravnim postupcima, te sa Zakonom o sustavu državne uprave (Narodne novine, br. 150/11, 12/13 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 93/16 i 104/16)), te se osigurava pravovremenost i neovisnost donošenja odluka u tim postupcima.

U tom smislu ovim zakonom uređuju se pitanja prestanka rada Žalbenih vijeća i propisivanja prava podnošenja tužbe Upravnom sudu u Zagrebu na prvostupajске odluke DZIV-a u upravnim predmetima za priznanje prava patenta, a posredno i u svim ostalim postupcima priznanja industrijskog vlasništva budući da je ustrojstvo Žalbenih vijeća uređeno Zakonom o patentu i na njega se, u tom pogledu, pozivaju ostali zakoni iz područja industrijskog vlasništva u svojim odredbama. Navedeno rješenje u skladu je s člankom 18. Ustava Republike Hrvatske kojim je zajamčeno pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih

akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom ili drugim ovlaštenim tijelom. Naime, sukladno stavku 2. spomenutog članka zakonom je moguće u određenim, iznimnim slučajevima isključiti pravo na žalbu, pod uvjetom da je osigurana druga pravna zaštita. Navedenim rješenjem ograničavanje izjavljivanja žalbe kompenzirano je drugim redovitim oblikom pravne zaštite time što je predviđena mogućnost preispitivanja odluke DZIV-a donesene u prvom stupnju u upravnom sporu. Radi se o iznimnom slučaju, gdje je tijelo koje donosi odluku u prvom stupnju središnje tijelo državne uprave, te slijedom toga ne postoji mogućnost da se drugo javnopravno tijelo odredi kao nadležno za drugostupanjsko upravno postupanje, a povjeravanje takve nadležnosti Žalbenim vijećima kao neovisnom tijelu sastavljenom od članova koje imenuje ministar nadležan za rad DZIV-a nije održivo. Naime, formalno-pravni status postojećih Žalbenih vijeća u kontekstu sustava državne uprave je upitan, a problemi koji proizlaze iz takvog statusa u nekoliko su navrata dugotrajnije ugrozili pravnu sigurnost stranaka u postupku s obzirom na probleme financijske prirode te nemogućnost imenovanja dovoljnog broja neovisnih stručnjaka kao članova Žalbenih vijeća, a ponavljanje takvih problema ne može se isključiti niti u budućnosti. Navedeno predstavlja opravdani razlog iznimnog postupanja predviđenog u okviru članka 18. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske te je stoga, budući je osigurana druga pravna zaštita, prijedlog ukidanja žalbe na odluku DZIV-a i nadležnog neovisnog tijela u sukladnosti s Ustavom Republike Hrvatske.

Propisivanjem mjesne nadležnosti upravnog suda prema sjedištu tuženika, odnosno javnopravnog tijela koje je donijelo odluku u prvom stupnju - DZIV-a, što je Upravni sud u Zagrebu, u skladu s člankom 13. Zakona o upravnim sporovima, osigurava se mogućnost ekonomične i učinkovite specijalizacije sudaca, ponajviše u izrazito složenim i specifičnim predmetima iz područja patenata, te ujednačenost sudske prakse. Naime, člankom 13. Zakona o upravnim sporovima, dana je mogućnost da se mjesna nadležnost zakonom propiše na više načina, a nekoliko je razloga za prijedlog predmetnog rješenja. S obzirom na relativno nizak godišnji priljev novih predmeta u postojećim žalbenim postupcima (prosječno 73 novih predmeta godišnje ukupno za sva prava industrijskog vlasništva) koji se u buduću očekuju u upravnom sporu prema predloženom rješenju, ne bi bilo svrsishodno niti ekonomično razvijati i održavati specijalistička znanja sudaca u pet međusobno različitih specijalističkih područja industrijskog vlasništva (patent, žig, industrijski dizajn, zemljopisne oznake podrijetla, topografije poluvodičkih proizvoda) na četiri upravna suda. Ovo se osobito odnosi na potrebna značajna ulaganja u usavršavanje i specijalizaciju sudaca u izrazito složenim i specifičnim predmetima iz područja patenata, koja je ekonomičnije provoditi na jednom upravnom sudu. Određivanjem nadležnosti samo jednog suda za predmete iz upravnih područja prava industrijskog vlasništva, uz specijalizaciju sudaca za rješavanje u ovim specifičnim i složenim upravnim područjima, dodatno se pridonosi ujednačavanju sudske prakse. Ovakvo rješenje smatra se prihvatljivijim od alternativnog rješenja određivanja nadležnosti Visokog upravnog suda Republike Hrvatske radi osiguranja jedinstvenog postupanja u upravnom sudovanju i mogućnosti specijalizacije sudova, kao što je određeno u cijelom nizu propisa u Republici Hrvatskoj. U takvim je slučajevima ukinuta dvostupnjevost upravnog sudovanja i onemogućeno izjavljivanje žalbe na sudsku odluku u upravnom sporu. Također, predloženo rješenje radi specijalizacije sudaca za rješavanje složenih upravnih pitanja kao što su upravna područja prava industrijskog vlasništva predlaže i pravna doktrina. Ističe se da je propisivanje mjesne nadležnosti jednog upravnog suda u skladu i sa zahtjevima predstavnika nositelja prava i poslodavaca, koji kao važan preduvjet primjerenog funkcioniranja sustava s obzirom na složenost ovih upravnih predmeta, osobito u području patenata, ističu odgovarajuću edukaciju i specijalističko usavršavanje sudaca. Nadalje, mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu predviđena je i s obzirom na prirodu ovih upravnih

postupaka u kojima su stranke, uz domaće podnositelje, u velikom broju pravne i fizičke osobe koje nemaju prebivalište, boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj, a koje će se pojavljivati u upravnom sporu kao tužitelji. Prema postojećim pravilima za određivanje mjesne nadležnosti propisanim Zakonom o upravnim sporovima u tim je slučajevima predviđena mjesna nadležnost upravnog suda na području kojeg tuženik, odnosno javnopravno tijelo koje je donijelo odluku u prvom stupnju ima sjedište, što je u odnosu na DZIV Upravni sud u Zagrebu. Stoga se očekuje da bi primjenom općih pravila o utvrđivanju mjesne nadležnosti prema Zakonu o upravnim sporovima u većini slučajeva ionako postojala mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, pa bi stoga u nadležnosti preostala tri upravna suda bilo zanemarivo malo predmeta iz ovoga upravnog područja, zbog čega bi bilo neučinkovito educirati i usavršavati suce tih sudova za rješavanje i postupanje u tim upravnim područjima.

Predloženim zakonom se propisuje hitnost postupka pred Upravnim sudom u Zagrebu, iz kojeg razloga ti predmeti imaju prednost pred drugim predmetima te se odmah uzimaju u rad. Razlog ovakvoj odredbi posljedica je praćenja provedbe prava industrijskog vlasništva gdje je uočeno da brzina rješavanja ovih pitanja svakako utječe na pravnu sigurnost stranaka u postupku i s time povezanu njihovu opstojnost i konkurentnost na tržištu. Ovakvom odredbom pozitivno će se utjecati i poticati gospodarska kretanja i konkurentnost hrvatskog gospodarskog sustava, što je u skladu sa Strategijom poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014. - 2020. te Industrijskom strategijom Republike Hrvatske 2014. - 2020.

Nadalje, ovim zakonom uređuje se i prijelazno razdoblje od njegovog stupanja na snagu do njegove potpune primjene, odnosno do završetka svih započetih postupaka po sada važećem Zakonu o patentu. Iz tog razloga, a zbog neizvjesnosti vremenskog roka završetka zaostalog broja predmeta iz prethodnih razdoblja koji se nalaze u rješavanju pred Žalbenim vijećima, uz očekivani priljev novih predmeta do stupanja na snagu ovoga zakona (rješenja izdana po postojećem Zakonu o patentu kojima traje pravo žalbe moraju se riješiti prema postupku koji je bio na snazi u vrijeme njihova pokretanja) te zbog sadašnjeg ograničenog trajanja mandata predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Žalbenih vijeća od pet godina (sadašnjem sazivu mandat istječe 2020. godine), kao i činjenice da im mandat može prestati i ranije iz drugih okolnosti (što može dovesti do ponovnog prekida rada Žalbenih vijeća), ovim zakonom uređuje se da Žalbena vijeća osnovana temeljem Zakona o patentu nastavljaju s radom do pravomoćnog rješavanja svih započetih postupaka u kojima je DZIV, kao tijelo prvog stupnja donio rješenje prema odredbama toga Zakona, te se propisuje mogućnost i način imenovanja predsjednika i članova Žalbenih vijeća u spomenutom prijelaznom razdoblju, također prema odredbama toga Zakona. Naposljetku, ovim se zakonom propisuje i obveza usklađivanja Pravilnika o patentu (Narodne novine, br. 117/07, 3/11, 66/11, 145/12, 85/13 i 43/17) s odredbama zakona.

3. Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Predloženim zakonom postiže se potrebna usklađenost Zakona o patentu sa Zakonom o općem upravnom postupku te s pravnim uređenjem sustava državne uprave u Republici Hrvatskoj u pogledu provjere zakonitosti odluka DZIV-a u postupcima priznanja industrijskog vlasništva, te se ujedno postiže viši stupanj učinkovitosti i neovisnosti odlučivanja u ovim postupcima i jača pravna sigurnost.

Donošenjem ovoga zakona postaviti će se pravni okvir za učinkovitiju provedbu postupka provjere prvostupajskih odluka DZIV-a u upravnim predmetima za priznanje patenta, a posredno (prestankom rada Žalbenih vijeća) i ostalih prava industrijskog vlasništva, budući da će se isti skratiti sa sadašnja tri stupnja na dva stupnja. Time će se pravni okvir uskladiti s u međuvremenu nastalim promjenama u upravnom sudovanju obzirom da je od uspostave Žalbenih vijeća 2008. godine uvedeno dvostupajsko upravno sudovanje, te se ne nalazi opravdanim postojanje čak tri stupnja preispitivanja odluka DZIV-a, što usporava postizanje cilja pravne sigurnosti stranaka u postupku. Učinkovitost postupanja i pravna sigurnost stranaka dodatno će se unaprijediti propisivanjem hitnosti rješavanja ovih upravnih postupaka pred Upravnim sudom u Zagrebu, čime se procjenjuje postizanje trajanja rješavanja predmeta pred Upravnim sudom u Zagrebu u roku od godine do godine i pol dana od dana podnošenja tužbe. Brzo i učinkovito rješavanje ovih predmeta posebno je neophodno u postupcima provedbe prava patenta, koji postupci obzirom na posljednjih godina izrazito dinamična i sve dinamičnija kretanja razvoja tehnike, a time i kretanja na tržištu, iziskuju odgovarajuću veću brzinu kako bi se osigurala stabilnost, odnosno sigurnost prometa roba i usluga te ravnopravna tržišna utakmica. Troškovi stranaka u postupku smanjit će se utoliko što će izostati troškovi žalbe u upravnom postupku.

Donošenje ovoga zakona iziskivat će i promjene s njim povezanih zakona iz područja industrijskog vlasništva, i to Zakona o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda (Narodne novine, br. 173/03, 76/07, 30/09 i 49/11), Zakona o žigu (Narodne novine, br. 173/03, 54/05, 76/07, 30/09 i 49/11), Zakona o industrijskom dizajnu (Narodne novine, br. 173/03, 54/05, 76/07, 30/09 i 49/11) i Zakona o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga (Narodne novine, br. 173/03, 186/03, 54/05, 76/07 i 49/11), u dijelu koji se odnosi na pravo žalbe i Žalbena vijeća, te s ovim zakonima povezanih podzakonskih propisa.

Svime navedenim će se osigurati viši stupanj pravne sigurnosti u području zaštite prava industrijskog vlasništva, što će očekivano doprinijeti jačanju konkurentnosti tržišta Republike Hrvatske za ulaganja u inovacijske i kreativne aktivnosti koje značajno doprinose gospodarskom i društvenom razvoju, a za koje učinkovita zaštita intelektualnog vlasništva predstavlja značajan čimbenik.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, kao niti u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave budući da se ne očekuje da će ovaj zakon imati utjecaja na ukupni državni proračun Republike Hrvatske.

Vezano uz rashode državnog proračuna Republike Hrvatske, za prijelazno razdoblje do rješavanja svih neriješenih žalbenih predmeta od datuma ukidanja žalbenog postupka potrebno je nastaviti osiguravati odgovarajuće financiranje rada Žalbenih vijeća. Nakon što Žalbena vijeća prestanu s radom, prestat će i potreba za rashodima državnog proračuna Republike Hrvatske za njihov rad.

U pogledu Upravnog suda u Zagrebu, prema predloženom zakonu nadležnog za rješavanje upravnih sporova po tužbama na odluke DZIV-a, donošenjem ovoga zakona ne očekuje se zamjetni porast proračunskih rashoda za troškove njegovog rada. Naime, Upravni sudovi prvog stupnja upravnog sudovanja su i sada nadležni za rješavanje sporova po

upravnim tužbama na odluke Žalbenih vijeća u postupcima priznanja patenta, odnosno industrijskog vlasništva u cijelosti. Odnos između godišnjeg broja tužbi koje upravni sudovi sada zaprimaju na odluke Žalbenih vijeća u pogledu svih postupaka priznanja industrijskog vlasništva (prosječno 6 godišnje) naspram broja tužbi koji bi godišnje zaprimao Upravni sud u Zagrebu na odluke DZIV-a prestankom rada Žalbenih vijeća (koja sada zaprimaju prosječno 73 žalbe godišnje) smatra se čimbenikom koji neće utjecati na zamjetno povećanje troškova Upravnog suda u Zagrebu, niti će iziskivati povećanje potrebnih ljudskih resursa. Čak i u slučaju mogućeg neznatnog povećanja troškova rada Upravnog suda u Zagrebu zbog povećanog broja predmeta iz područja industrijskog vlasništva, isto će biti kompenzirano odgovarajućim smanjenjem postojećih rashoda za rad Žalbenih vijeća.

Slično se može zaključiti i u pogledu specijalističkog usavršavanja sudaca u području intelektualnog (industrijskog) vlasništva. Sredstva za usavršavanje sudaca osiguravaju se i sada u državnom proračunu Republike Hrvatske, budući da upravni sudovi i sada sude po tužbama na odluke Žalbenih vijeća. Usavršavanje sudaca provodi se u okviru suradnje Pravosudne akademije i DZIV-a, kao i kroz programe suradnje Republike Hrvatske (koja se provodi putem DZIV-a) s europskim organizacijama za intelektualno vlasništvo (Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo - EUIPO i Europska patentna organizacija - EPO). Propisivanjem nadležnosti samo Upravnog suda u Zagrebu usavršavanje će biti još učinkovitije s obzirom na potrebno osiguravanje specijalizacije samo na jednom upravnom sudu. Nakon prestanka rada Žalbenih vijeća, preraspodjelom sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske koja se osiguravaju za njihov rad (sada kao dio rashoda u proračunskoj glavi DZIV-a od kojeg su Žalbena vijeća formalno nezavisna), moguće je uz nepromijenjene ukupne rashode državnog proračuna Republike Hrvatske dodatno intenzivirati, odnosno proširiti usavršavanja i specijalizacije sudaca.

Vezano uz prihode državnog proračuna Republike Hrvatske, ukidanjem mogućnosti žalbe na odluke DZIV-a doći će do neznatnog smanjenja prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske s osnova pristojbi i naknada troškova za žalbeni postupak pri Žalbenim vijećima, uz istovremeni odgovarajući porast prihoda s osnova sudskih pristojbi za tužbe u upravnom sporu.

Zaključno, provođenje predloženog zakona bit će ukupno gledano neutralno u pogledu rashoda državnog proračuna Republike Hrvatske, ili moguće pozitivno u pogledu smanjenja neto rashoda državnog proračuna Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PATENTU

Članak 1.

U Zakonu o patentu (Narodne novine, br. 173/03, 54/05, 87/05, 76/07, 30/09, 128/10, 49/11 i 76/13), u članku 15. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

"(2) Protiv rješenja Zavoda žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu.

(3) Postupak iz stavka 2. ovoga članka je hitan."

Članak 2.

U članku 16. iza riječi: "Zakonom" brišu se zarez i riječi: "te za podnošenje žalbe,".

Članak 3.

U članku 57. stavku 6. točka 9. briše se.

Članak 4.

U članku 57.a stavku 4. točka 4. briše se.

Dosadašnja točka 5. postaje točka 4.

Članak 5.

Naziv Glave XI. Žalba, podnaslovi i naslovi iznad članaka, te članci 88. do 94. brišu se.

Članak 6.

U članku 95.m stavku 3. iza riječi: "Zavod" brišu se zarez i riječi: "odnosno Žalbeno vijeće".

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 7.

Ministar nadležan za nadzor nad radom Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo uskladit će Pravilnik o patentu (Narodne novine, br. 117/07, 3/11, 66/11, 145/12, 85/13 i 43/17) s odredbama ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 8.

(1) Upravni postupci započeti po odredbama Zakona o patentu (Narodne novine, br. 173/03, 54/05, 87/05, 76/07, 30/09, 128/10, 49/11 i 76/13) u kojima je Državni zavod za intelektualno vlasništvo kao tijelo prvog stupnja donio rješenje do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama toga Zakona i propisa donesenih na temelju toga Zakona.

(2) Žalbena vijeća u području prava industrijskog vlasništva osnovana i imenovana temeljem Zakona o patentu (Narodne novine, br. 173/03, 54/05, 87/05, 76/07, 30/09, 128/10, 49/11 i 76/13) nastavljaju s radom sukladno odredbama toga Zakona i propisa donesenih na temelju toga Zakona dok svi upravni postupci iz stavka 1. ovoga članka ne budu pravomoćno riješeni, nakon čega prestaju s radom.

(3) U slučaju da zbog razrješenja predsjednika ili članova Žalbenih vijeća iz stavka 2. ovoga članka ne bude moguće odrediti Žalbeno vijeće koje odlučuje o žalbi, iznimno se može provesti postupak izbora i imenovanja predsjednika ili potrebnog broja članova Žalbenih vijeća sukladno odredbama Zakona o patentu (Narodne novine, br. 173/03, 54/05, 87/05, 76/07, 30/09, 128/10, 49/11 i 76/13) za potrebe rješavanja predmeta iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Članak 15. stavci 2. i 3. Zakona mijenjaju se na način da se propisuje da protiv rješenja Zavoda nije dopuštena žalba, već da se protiv takvih rješenja može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu, uz određenje hitnosti tih postupaka pred Upravnim sudom u Zagrebu.

Uz članak 2.

U članku 16. Zakona briše se dio odredbe radi usklađivanja s člankom 1. ovoga Zakona.

Uz članak 3.

U članku 57. stavku 6. Zakona briše se točka 9. radi usklađenja s člankom 1. ovoga Zakona.

Uz članak 4.

U članku 57.a stavku 4. Zakona briše se točka 4. radi usklađenja s člankom 1. ovoga Zakona.

Uz članak 5.

Brišu se odredbe Zakona koje uređuju sastav i ustrojstvo Žalbenih vijeća radi usklađivanja s člankom 1. ovoga Zakona.

Uz članak 6.

U članku 95.m Zakona briše se dio odredbe stavka 3. radi usklađenja s člankom 1. ovoga Zakona.

Uz članak 7.

Propisuje se obveza ministra nadležnog za nadzor nad radom Zavoda da u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladi Pravilnik o patentu (Narodne novine, br. 117/07, 3/11, 66/11, 145/12, 85/13 i 43/17) s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 8.

Propisuje se prijelazno razdoblje od stupanja na snagu ovoga Zakona do rješavanja svih započetih postupaka u kojima je Zavod kao tijelo prvog stupnja donio rješenje po odredbama sada važećeg Zakona koji se moraju završiti po odredbama toga Zakona. Za rješavanje tih predmeta predviđa se nastavak mandata Žalbenih vijeća kako su imenovani do dana stupanja na snagu Zakona, koji će za rješavanje tih predmeta nastaviti s radom sukladno odredbama sada važećeg Zakona.

Uz članak 9.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU**Članak 15.**

(1) Državni zavod za intelektualno vlasništvo (u daljnjem tekstu: Zavod) provodi upravni postupak za priznanje patenta i konsenzualnog patenta te za izdavanje svjedodžbe o dodatnoj zaštiti i obavlja druge upravne i stručne poslove glede zaštite izuma.

(2) Protiv rješenja koje je u prvom stupnju donio Zavod dopuštena je žalba o kojoj odlučuje Žalbeno vijeće u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(3) Protiv rješenja koje je u drugom stupnju donijelo žalbeno vijeće može se voditi upravni spor u skladu sa zakonom o upravnim sporovima.

Članak 16.

Za postupke propisane ovim Zakonom, te za podnošenje žalbe, plaćaju se pristojbe i naknade troškova postupka u skladu s posebnim propisima.

Članak 57.

(1) Ako je podnositelj prijave ili nositelj patenta, unatoč dužnoj pažnji koju su zahtijevale okolnosti propustio u roku propisanom ovim Zakonom ili propisom donesenim na temelju ovoga Zakona izvršiti neku radnju u postupku pred Zavodom čega je neposredna posljedica gubitak prava iz prijave patenta ili patenta, Zavod će dopustiti povrat u prijašnje stanje, pod uvjetom da podnositelj:

1. podnese prijedlog za povrat u prijašnje stanje i izvrši sve propuštene radnje u propisanom roku,
2. iznese okolnosti zbog kojih je bio spriječen u roku izvršiti propuštenu radnju,
3. uplati upravnu pristojbu i naknadu troškova u skladu sa člankom 16. ovoga Zakona.

(2) Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se u roku od tri mjeseca računajući od dana kad je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje. Nakon isteka godine dana od datuma propuštanja roka prijedlog se ne može podnijeti.

(3) Nakon isteka godine dana od datuma propuštanja roka prijedlog iz stavka 1. ovoga članka ne može se podnijeti. U slučaju propuštanja roka za plaćanje godišnje pristojbe za održavanje patenta u vrijednosti, rok propisan u članku 74. stavku 3. ovoga Zakona se uračunava u rok od godine dana.

(4) Ako prijedlog za povrat u prijašnje stanje ne ispunjava uvjete iz stavka 1. ovoga članka, Zavod će zaključkom naložiti podnositelju da u roku od dva mjeseca od njegova primitka uredi prijedlog. Ako podnositelj ne postupi po zaključku u propisanom roku, te ako prijedlog za povrat u prijašnje stanje nije podnesen u propisanom roku, Zavod će donijeti rješenje o odbacivanju prijedloga za povrat u prijašnje stanje.

(5) Zavod prije donošenja rješenja o prijedlogu za povrat u prijašnje stanje obavještava podnositelja o razlozima zbog kojih prijedlog namjerava odbiti, u cijelosti ili djelomično, te ga poziva da se u roku od dva mjeseca od dana primitka obavijesti izjasni o tim razlozima.

(6) Prijedlog za povrat u prijašnje stanje ne može se podnijeti zbog propuštanja roka za sljedeće radnje:

1. podnošenje prijedloga iz stavka 1. ovoga članka,
2. podnošenje zahtjeva za produljenje roka,
3. podnošenje zahtjeva iz članka 24. i 24.a ovoga Zakona,
4. podnošenje jednog od zahtjeva iz članka 36. ovoga Zakona,
5. podnošenje prigovora iz članka 43. stavka 1. ovoga Zakona,
6. podnošenje zahtjeva iz članka 57.a,
7. dostavu prijevoda iz članka 29. stavka 1. točka 3. i članka 103. stavka 2. i 3. ovoga Zakona, odnosno članka 108.e stavaka 2. i 4. ovoga Zakona,
8. za sve radnje u postupcima pred Zavodom u kojima sudjeluje više stranaka,
9. podnošenje žalbe iz članka 88. ovoga Zakona i poduzimanje ostalih radnji u postupku pred Žalbenim vijećem

(7) Svaka osoba koja je u dobroj vjeri iskorištavala ili obavila stvarne i ozbiljne pripreme za iskorištavanje izuma koji je predmet objavljene prijave, u razdoblju između gubitka prava iz stavka 1. ovoga članka i objave podatka o prihvatanju prijedloga, povrat u prijašnje stanje može bez naknade štete nastaviti s takvim iskorištavanjem, u svrhu vlastitog poslovanja i potreba vezanih uz takvo poslovanje.

(8) Sadržaj objave u službenom glasilu podataka o povratu u prijašnje stanje utvrđuje se Pravilnikom.

Članak 57.a

(1) Ako je podnositelj prijave ili nositelj patenta propustio u roku izvršiti neku radnju u postupku pred Zavodom čega je neposredna posljedica gubitak prava iz prijave patenta ili patenta, može podnijeti zahtjev za nastavak postupka u vezi s prijavom patenta ili patentom. Zavod će dopustiti nastavak postupka, pod uvjetom da podnositelj:

1. podnese zahtjev za nastavak postupka i izvrši sve propuštene radnje u propisanom roku i
2. uplati upravnu pristojbu i naknadu troškova upravnoga postupka u skladu s člankom 16. ovoga Zakona.

(2) Zahtjev za nastavak postupka može se podnijeti u roku od dva mjeseca od dana kad je saznao za pravne posljedice iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako propuštene radnje nisu izvršene u roku iz stavka 2. ovoga članka Zavod će donijeti rješenje o odbacivanju zahtjeva za nastavak postupka.

(4) Zahtjev za nastavak postupka ne može se podnijeti ako je propušten rok:

1. iz stavka 2. ovoga članka,

2. za podnošenje zahtjeva iz članka 24. i 24.a ovoga Zakona,

3. za podnošenje prijedloga iz članka 57. ovoga Zakona,

4. za podnošenje žalbe iz članka 88. ovoga Zakona i poduzimanje ostalih radnji u postupku pred Žalbenim vijećem,

5. za sve radnje u postupcima pred Zavodom u kojima sudjeluje više stranaka.

(5) Ako je Zavod udovoljio zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 57. stavka 7. i 8. ovoga Zakona.

XI. ŽALBA

1. Postupak povodom žalbe

PRAVO ŽALBE

Članak 88.

(1) Protiv rješenja Zavoda donesenih u prvom stupnju, stranka čijem zahtjevu u cijelosti ili u dijelu nije udovoljeno ima pravo žalbe u roku od 30 dana od dana dostave rješenja.

(2) Druge stranke u postupku koji je okončan rješenjem protiv koje se podnosi žalba imaju pravo biti stranke u žalbenom postupku.

SADRŽAJ ŽALBE

Članak 89.

Pored podataka koje mora imati svaki podnesak, žalba treba sadržavati:

1. naznaku rješenja protiv kojeg se podnosi,

2. određenu izjavu o tome da se rješenje pobija u cijelosti ili u nekom dijelu,

3. razloge zbog kojih se žalba podnosi,

4. obrazloženje žalbe, te sve dokaze kojima podnositelj žalbe potvrđuje svoje navode iz žalbe,
5. potpis podnositelja žalbe,
6. punomoć ako se žalba podnosi putem zastupnika.

ODLUČIVANJE O ŽALBI

Članak 90.

- (1) Žalbeno vijeće odlučuje na sjednicama, većinom glasova.
- (2) Žalbeno vijeće odlučuje na temelju podnesaka stranaka, a kada smatra da je to potrebno ili kada stranka u postupku to zahtijeva, može odrediti održavanje usmene rasprave. Stranke se na usmenu raspravu pozivaju najmanje 45 dana prije održavanja.
- (3) Odredbe iz članka 47. i 48., odnosno 81. i 83. ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način u rješavanju Žalbenog vijeća o žalbi.

2. Sastav i ustrojstvo žalbenih vijeća

ŽALBENA VIJEĆA

Članak 91.

- (1) Žalbena vijeća u području prava industrijskog vlasništva za odlučivanje o žalbama protiv odluka Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo (u daljnjem tekstu Žalbena vijeća) osnivaju se kao neovisno tijelo za odlučivanje o žalbi sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (2) U obavljanju svojih poslova Žalbena vijeća koriste pečat s grbom Republike Hrvatske.
- (3) Na sadržaj zaglavlja akata Žalbenih vijeća primjenjuju se propisi kojima se uređuje sadržaj zaglavlja akata tijela državne uprave.
- (4) Sjedište Žalbenih vijeća je pri Zavodu. Zavod daje Žalbenim vijećima na raspolaganje radni prostor i opremu što su potrebni za obavljanje njihovih zadaća.
- (5) Uredske i druge administrativne poslove za Žalbena vijeća obavlja Zavod.
- (6) Predsjednik Žalbenih vijeća (u daljnjem tekstu predsjednik) upravlja radom Žalbenih vijeća.
- (7) Predsjednik i članovi Žalbenih vijeća neovisni su, nisu obvezani nikakvim uputama ravnatelja Zavoda i svoje zadaće obavljaju nepristrano i u skladu sa zakonom.
- (8) Predsjednik i članovi Žalbenih vijeća imaju položaj neovisnih stručnjaka a naknadu za svoj rad primaju u skladu s Pravilnikom o naknadama za rad Žalbenih vijeća u području prava industrijskog vlasništva. Oni za vrijeme svog mandata u Žalbenim vijećima mogu obavljati i druge poslove i dužnosti, te mogu istodobno biti službenici i dužnosnici Zavoda.

(9) Predsjednik, uz suglasnost ravnatelja Zavoda donosi Poslovnik o radu Žalbenih vijeća u području prava industrijskog vlasništva.

(10) Izabrani dijelovi rješenja Žalbenih vijeća objavljuju se na službenim internetskim stranicama Žalbenih vijeća.

IMENOVANJE I RAZRJEŠENJE PREDSJEDNIKA I ČLANOVA ŽALBENIH VIJEĆA

Članak 92.

(1) Predsjednika, dva zamjenika predsjednika i 14 članova Žalbenih vijeća po javnom pozivu imenuje ministar nadležan za rad Zavoda, na prijedlog ravnatelja Zavoda, na vrijeme od 5 godina, uz mogućnost ponovnog izbora.

(2) Za predsjednika može biti imenovan diplomirani pravnik koji je nakon položenog pravosudnog ispita 4 godine radio na pravnim poslovima vezanim uz intelektualno vlasništvo te koji je stručnjak u području prava industrijskog vlasništva.

(3) Za zamjenike predsjednika mogu biti imenovani:

- diplomirani inženjer koji je nakon položenog državnog stručnog ispita 4 godine radio na poslovima vezanim uz intelektualno vlasništvo te koji je stručnjak u području patentnog prava, i

- diplomirani pravnik, diplomirani ekonomist ili profesor francuskog, engleskog ili hrvatskog jezika koji je nakon položenog državnog stručnog ispita 4 godine radio na poslovima vezanim uz intelektualno vlasništvo te koji je stručnjak u području prava žiga i industrijskog dizajna.

(4) Za članove Žalbenih vijeća imenuju se:

- dva diplomirana pravnika s položenim državnim stručnim ispitom koji su stručnjaci u području patentnog prava i prava topografija poluvodičkih proizvoda s 4 godine radnog iskustva na poslovima vezanim uz intelektualno vlasništvo,

- pet diplomiranih inženjera s položenim državnim stručnim ispitom koji su stručnjaci u području patentnog prava s 4 godine radnog iskustva na poslovima vezanim uz intelektualno vlasništvo, i

- sedam osoba koje su ili diplomirani pravnik ili diplomirani ekonomist ili profesor francuskog, engleskog ili hrvatskog jezika i koje su stručnjaci u području prava žiga, industrijskog dizajna i oznaka zemljopisnog podrijetla s 4 godine radnog iskustva na poslovima vezanim uz intelektualno vlasništvo.

(5) Predsjednika, njegove zamjenike i članove Žalbenih vijeća, prije isteka vremena na koje su imenovani, može razriješiti Vlada na obrazloženi prijedlog ravnatelja Zavoda:

- ako to sam zatraži,

- ako trajno izgubi sposobnost obavljanja dužnosti zbog bolesti i sl. razloga,
- ako je osuđen za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim obnašanja te dužnosti,
- ako se utvrdi da je zloupotrabio svoj položaj,
- ako se utvrdi da je teško povrijedio zakon, ili pravila struke ili teško zanemario svoje dužnosti zbog čega je izazvao poremećaj u radu Žalbenih vijeća koji utječe na zakonito i pravodobno izvršavanje njegovih zadaća, ili
- kada navršši 70 godina života.

ŽALBENO VIJEĆE U SVAKOM POJEDINOM SLUČAJU

Članak 93.

- (1) Imajući u vidu okolnosti i narav svakog pojedinog slučaja, predsjednik od osoba imenovanih u skladu s odredbama članka 92. ovoga Zakona, određuje Žalbeno vijeće od tri osobe koje odlučuje o žalbi (u daljnjem tekstu: Žalbeno vijeće) i među njima određuje predsjedatelja.
- (2) Za člana žalbenog vijeća iz stavka 1. ovoga članka ne može biti određena osoba koja je sudjelovala u donošenju odluke protiv koje se žalba podnosi.

IZUZEĆE ČLANA ŽALBENOG VIJEĆA

Članak 94.

- (1) Član Žalbenog vijeća iz članka 93. ovoga Zakona izuzet će se od odlučivanja o žalbi u predmetu u kojem ima osobni interes, u kojem je prethodno sudjelovao kao zastupnik ili punomoćnik jedne od stranaka, u kojem je sudjelovao u donošenju odluke povodom koje se žalba podnosi, ili ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost.
- (2) Izuzeće može zahtijevati stranka u postupku i imenovani član. O izuzeću odlučuje ravnatelj Zavoda. Ravnatelj Zavoda je dužan donijeti odluku u roku od 15 dana od dostave zahtjeva za izuzeće. Do odluke ravnatelja Zavoda, član o čijem se izuzeću odlučuje dužan je prekinuti svaki daljnji rad na predmetu. Protiv odluke ravnatelja Zavoda nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (3) O podnesenom zahtjevu za izuzeće ravnatelj Zavoda bez odgode obavješćuje predsjednika i člana Žalbenog vijeća na kojeg se zahtjev za izuzeće odnosi. Ako ravnatelj Zavoda odluči da je imenovani član izuzet, predsjednik mora bez odgode na njegovo mjesto imenovati drugog člana.

Članak 95.m

- (1) Postupak zbog povrede prava iz ovoga Zakona je hitan.
- (2) Na postupke zbog povrede patenta se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku odnosno Ovršnog zakona.
- (3) Na zahtjev suda ili neke od stranaka u postupku zbog povrede patenta Zavod, odnosno Žalbeno vijeće će odmah uzeti u rad zahtjev za proglašenjem ništavim rješenja o priznanju patenta koji je podnesen prije ili u tijeku parnice i žurno po njemu postupati. Sud će s obzirom na okolnosti slučaja odlučiti hoće li odrediti prekid postupka do konačne odluke o zahtjevu za proglašenje ništavim rješenja o priznanju patenta.

Prilog:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću